

MF (...)

Din klage over den påtænkte udformning af stemmesedlen til folkeafstemning den 1. juni 2022

1. Jeg har modtaget dit brev af 31. marts 2022. I brevet har du klaget over den påtænkte udformning af stemmesedlen i forbindelse med den planlagte folkeafstemning den 1. juni 2022.

Du har anført, at stemmesedlen ikke er i overensstemmelse med valglovgivningen og beretning af 16. december 2015 afgivet af Folketingets udvalg til valgs prøvelse. Du finder i den forbindelse, at der ikke er overensstemmelse mellem på den ene side stemmesedlens ordlyd og titlen på det lovforslag, som afstemningen vedrører, og på den anden side formålet med afstemningen og det lovforslag, der stemmes om. Du mener endvidere, at stemmesedlen ikke er udformet i et politisk neutralt sprog.

2. Som nævnt i dit brev har Udenrigsministeriet den 30. marts 2022 sendt udkast til forslag til lov om Danmarks deltagelse i det europæiske samarbejde om sikkerhed og forsvar samt udkast til forslag til lov om afholdelse af folkeafstemning om forslag til lov om Danmarks deltagelse i det europæiske samarbejde om sikkerhed og forsvar i offentlig høring. Udenrigsministeriet har samme dag sendt lovudkastene til Folketingets Udenrigsudvalg til orientering.

Indholdet af stemmesedlen, som du har klaget til mig over, er nærmere behandlet i bemærkningerne til udkastet til forslag til lov om afholdelse af folkeafstemning om forslag til lov om Danmarks deltagelse i det europæiske samarbejde om sikkerhed og forsvar. Af pkt. 2.3.1 i de almindelige bemærkninger til lovudkastet fremgår således bl.a. følgende:

”Aftalepartierne bag det nationale kompromis om dansk sikkerhedspolitik er endvidere enige om, at stemmesedlerne (og dermed afstemningstemaet) til folkeafstemningen den 1. juni 2022 udformes som følger: ’Stemmer du ja eller nej til, at Danmark kan deltage i det europæiske samarbejde om sikkerhed og forsvar? (Forslag til lov om Danmarks deltagelse i det europæiske samarbejde om sikkerhed og forsvar)’.

4. april 2022

Dok.nr. 22/01658-3/JMF
Bedes oplyst ved
henvendelse

+ bilag

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Oplysning om telefontid
og mulighed for personlig
henvendelse findes på
ombudsmanden.dk/kontakt

Det forudsættes i forlængelse heraf, at indenrigs- og boligministeren i medfør af folketingsvalglovens § 98, stk. 2, vil fastsætte, at stemmesedlerne til brug for folkeafstemningen udformes i overensstemmelse hermed.”

3. Ombudsmandens virksomhed er afgrænset til ”den offentlige forvaltning”, jf. § 7, stk. 1, i ombudsmandsloven (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013). Heraf følger modsætningsvis, at ombudsmanden ikke kan behandle klager over beslutninger vedtaget af Folketinget. Af samme grund er ombudsmanden ikke kompetent til at tage stilling til klager over indholdet af de love, som Folketinget har vedtaget, eller i øvrigt beskæftige sig med lovgivningspolitiske spørgsmål.

For så vidt angår ministres embedsførelse er hovedreglen, at ombudsmanden er kompetent. Det gælder også tilfælde, hvor en minister handler som regeringsmedlem.

Det er imidlertid fast antaget, at ombudsmanden ikke har kompetence i relation til klager over ministres lovforslag. Jeg henviser til Lisbeth Adserballe m.fl., Ombudsmandsloven med kommentarer, 2. udg. (2013), s. 63, Niels Fenger m.fl., Forvaltningsret (2018), s. 968, og Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 2. udg. (2012), s. 869. Sidstnævnte anfører bl.a. følgende:

”Ombudsmandens kontrol omfatter ministres embedsførelse bortset fra ministres virksomhed i forhold til (eller som medlemmer af) Folketinget. Ombudsmanden kan ikke behandle klager over ministres lovforslag, aktstykker, svar på folkestingsspørgsmål m.v.”

Der er på dette punkt tale om en videreførelse af retstilstanden efter den tidligere ombudsmandslov, jf. betænkning nr. 1272/1994 om ombudsmandsloven, s. 194.

4. Indholdet af stemmesedlen, som du har klaget til mig over, er som nævnt behandlet i det lovudkast om folkeafstemningen, som må forventes fremsat for og behandlet af Folketinget.

Vedtages lovforslaget, vil stemmesedlens indhold blive reguleret ved lov og af den grund falde uden for ombudsmandens kompetence.

Endvidere omfatter ombudsmandens kompetence som anført ovenfor ikke ministres virksomhed i forhold til Folketinget, herunder ministres lovforslag. Jeg er derfor heller ikke kompetent til at vurdere indholdet af et lovforslag

med samme indhold som lovudkastet, herunder om dette vil indebære en fravigelse af valglovgivningen eller uskrevne forvaltningsretlige principper.

På baggrund af det anførte foretager jeg mig ikke mere i anledning af dit brev af 31. marts 2022.

Jeg vil lægge en nyhed om dette brev ud på min hjemmeside.

Til din orientering sender jeg dig en vejledning om behandling af personoplysninger hos ombudsmanden.

Med venlig hilsen

Niels Fenger